

УДК 342.9

Наталія ШЕПЕЛЄВА,
начальник відділу науково-методичного забезпечення
діяльності судів загальної юрисдикції Національної школи
суддів України, кандидат юридичних наук, доцент

ПРО ПРАКТИКУ ЗАСТОСУВАННЯ СУДАМИ СТ. 22 КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВопорушення

Відповідно до статті 280 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1] (далі – КУпАП) орган (посадова особа) при розгляді справи про адміністративне правопорушення зобов'язаний з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також виявити інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

При встановленні малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, на підставі ст. 22 КУпАП може звільнити порушника від адміністративної відповідальності та обмежитись усним зауваженням.

Цією нормою не передбачено визначення малозначності адміністративного правопорушення як підстави звільнення від відповідальності та не встановлено порядку застосування такого звільнення, що істотно ускладнює з'ясування юридичної природи даного інституту адміністративного права. Не міститься будь-якої регламентації щодо його застосування і в інших нормах КУпАП, чим створюються труднощі у практичній

діяльності органів та посадових осіб, уповноважених приймати рішення про можливість звільнення від адміністративної відповідальності за малозначністю правопорушення.

Слід відмітити, що за змістом ч. 2 ст. 9 КУпАП адміністративна відповідальність за загальним правилом не настає лише за наявності підстав кримінальної відповідальності. Тому, як уявляється, положення ст. 22 КУпАП можна розглядати як виняток.

Для визначення юридичної природи звільнення від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП необхідно, на наш погляд, з'ясувати правове значення малозначності вчиненого адміністративного правопорушення.

Як і будь-яке правопорушення, адміністративне правопорушення характеризується конкретно визначеними ознаками, до яких належать: суспільна небезпечність діяння (дія чи бездіяльність), що спричиняє шкідливі наслідки чи загрожує спричиненням таких наслідків; протиправність діяння; винність особи, яка скоїла протиправне діяння; деліктоздатність суб'єкта правопорушення.

Суспільна шкідливість, небезпечність – основна об'єктивна ознака, визначальна риса будь-якого правопорушення і його основоположна об'єктивна основа, за допомогою якої відмежовується правомірне від протиправного. Суспільна шкідливість проявляється в тому, що правопорушення завжди пов'язане з посяганнями на пріоритети і цінності людської спільноти, зачіпає особисті і громадські інтереси. Акт правопорушення завжди є виклик суспільству, знехтування тим, що суттєве, цінне для нього. Суспільна шкідливість чи небезпечність правопорушення полягає в тому, що воно посягає на важливі цінності суспільства, на умови його існування. Правопорушення суспільно шкідливі своєю типовістю, розповсюдженням – це не одиничний акт, а масове в своєму прояві діяння. Правопорушення суспільно шкідливі й тим, що дезорганізують нормальний ритм життєдіяльності суспільства, спрямовані проти пануючих суспільних відносин, вносять в них елементи соціальної напруженості і конфліктності. Тому не можна погодитися з висловленим в літературі судженням про те, що суспільна небезпечність є ознакою лише злочинів. Ця точка зору ґрунтується на тому, що прямої вказівки на суспільну небезпечність діяння у ч. 1 ст. 9 КУпАП при визначенні поняття адміністративного правопорушення немає, тоді як пряму вказівку на суспільну небезпечність діяння містить ч. 1 ст. 11 Кримінального кодексу України (далі – КК), в якій роз'яснюється поняття злочину.

Справді, пряму вказівку на суспільну небезпечність діяння як на ознаку злочину містить лише КК [2]. Але встановлене ч. 1 ст. 9 КУпАП положення про те, що адміністративним правопорушенням (проступком) визнається дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок,

власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління, є ні чим іншим, ніж вказівкою на суспільну небезпечність діяння, за яке законом передбачена адміністративну відповідальність. Отже суспільна небезпечність – ознака будь-якого правопорушення, а різняться вони за ступенем суспільної небезпечності.

Для встановлення ступеня суспільної небезпечності діяння орган або посадова особа, уповноважена вирішувати справу, зобов'язані ретельно розглянути і проаналізувати всі сторони допущеного порушення, оцінити обстановку його здійснення, наслідки, що наступили, або їх відсутність. Важливим є також врахування особистості порушника, обставин, що обтяжують і пом'якшують його провину, наявність інших умов, що дають змогу досягти виховних і превентивних цілей. Тільки в сукупності таких даних можливо вирішити питання про ступінь суспільної небезпечності діяння.

Малозначність як ознака адміністративного правопорушення, передбаченого КУпАП, також характеризується певним ступенем суспільної небезпечності, але таким, що не потребує застосування заходів адміністративного впливу. Як і у випадку, передбаченому ч. 2 ст. 11 КК, діяння формально містить ознаки певного діяння, передбаченого КУпАП, але з врахуванням ступеня його суспільної небезпечності не є адміністративним правопорушенням. Як не парадоксально, але діяння в силу малозначності (недостатнього ступеня суспільної небезпечності) не є адміністративним правопорушенням.

На наш погляд, редакція ст. 22 КУпАП потребує істотних змін. Малозначність діяння необхідно визнати не підставою звільнення особи від адміністративної відповідальності, а обставиною, яка свідчить про відсутність в ньому ознак адміністративного правопорушення, виклавши її у вигляді, подібному до ч. 2 ст. 11 КК: «Не є адміністративним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі». Це положення доцільно включити до ст. 9 КУпАП.

До речі, подібне роз'яснення щодо «незначного» адміністративного правопорушення міститься у Постанові Пленуму Верховного Суду Російської Федерації від 24 березня 2005 року № 5 «Про деякі питання, що виникають у судів при застосуванні Кодексу Російської Федерації про адміністративні правопорушення» [3]. Відповідно до п. 21 постанови незначним адміністративним правопорушенням визнається дія або бездіяльність, хоча формально і містить ознаки складу адміністративного правопорушення, але з урахуванням характеру вчиненого правопорушення та ролі правопорушника, розміру шкоди та тяжкості наслідків, що

настали, не являє істотного порушення охоронюваних публічних правовідносин.

Малозначність діяння, передбаченого КУпАП, не є підставою звільнення особи від адміністративного стягнення, бо таке стягнення не призначається.

Оголошення усного зауваження не входить до переліку адміністративних стягнень, встановленого ст. 24 КУпАП.

Таким чином, визнання допущеного правопорушення малозначним є підставою для визнання відсутності в ньому складу адміністративного правопорушення і, як наслідок, обставиною, що виключає провадження у справі.

У Національній школі суддів України проведено аналіз практики застосування судами звільнення від адміністративної відповідальності за малозначністю правопорушення (за рішеннями судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій).

Встановлено, що недоліки ст. 22 КУпАП — відсутність правового регулювання порядку звільнення особи від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП та невизначеність в законі юридичної природи такого виду звільнення від адміністративної відповідальності — призводять до неоднакового застосування законодавства при розгляді судами справ про адміністративні правопорушення.

Установивши під час розгляду справи про адміністративне правопорушення малозначність діяння, суддя Новоазовського районного суду Донецької області, керуючись статтями 22, 221 КУпАП, в резолютивній частині постанови від 14 травня 2012 року вказав про звільнення особи від адміністративної відповідальності за малозначністю правопорушення та про оголошення їй усного зауваження (справа №3/0535/271/2012). Таким же чином сформульовано резолютивну частину постанови від 11 вересня 2012 року суддею Київського районного суду м. Харкова (справа №2018/12819/2012); постанови від 10 червня 2013 року суддею Бориспільського міськрайонного суду Київської області (справа № 359/5786/13-п).

В аналогічному випадку суддя Київського районного суду м. Харкова в резолютивній частині постанови від 11 вересня 2012 року, керуючись статтями 22, 160 КУпАП, постановив визнати особу винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 160 КУпАП, та звільнити її від адміністративної відповідальності у зв'язку з малозначністю діяння з винесенням усного зауваження (справа №2018/12819/2012).

Суддя Кіровоградського районного суду м. Кіровограда, встановивши в діянні особи малозначність правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП, постановою від 30 січня 2013 року звільнив її від адміністра-

тивної відповідальності без оголошення усного зауваження (справа №404/522/13-п). Цікава позиція прокурора Кіровоградського району м. Кіровограда. Не оспорюючи висновку судді про малозначність діяння та обґрунтованість звільнення особи від адміністративної відповідальності відповідно до ст. 22 КУпАП, у своєму протесті він порушив питання про скасування постанови на тій підставі, що суддя не оголосив правопорушнику усне зауваження та не закриття провадження у справі. Суддя апеляційного суду Кіровоградської області постановою від 25 лютого 2013 року протест задовольнив, скасував зазначену постанову та постановив рішення про звільнення особи від адміністративної відповідальності, про оголошення їй усного зауваження та про закриття провадження у справі за ст. 124 КУпАП.

Апеляційний суд Миколаївської області, розглядаючи справу за протестом прокурора Центрального району м. Миколаєва на постанову судді Центрального району м. Миколаєва від 19 грудня 2011 року, якою закрито провадження за відсутністю в діянні особи складу адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172⁴ КУпАП, визнав встановленою наявність ознак зазначеного правопорушення. На цій підставі суддя апеляційного суду постановою від 13 січня 2012 року оскаржувану постанову скасував, визнавши правопорушення малозначним, ухвалив рішення про визнання особи винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172⁴ КУпАП, про звільнення її на підставі ст. 22 КУпАП від адміністративної відповідальності з оголошенням усного зауваження та про закриття провадження у справі (справа №33-14/12).

Розглядаючи справу в апеляційному порядку на постанову судді Ленінського районного суду м. Кіровограда від 13 березня 2013 року, якою особу звільнено від адміністративної відповідальності з оголошенням усного зауваження, а провадження у справі закрито, суддя Апеляційного суду Кіровоградської області постановою від 7 червня 2013 року зазначену постанову скасував та ухвалив рішення про визнання особи винною у правопорушенні, передбаченому ч. 4 ст. 122 КУпАП, про звільнення її від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП з оголошенням усного зауваження та про закриття провадження у справі (справа №33/781/198/13).

Відповідно до ч. 1 ст. 284 КУпАП по справі про адміністративне правопорушення може бути винесено три види постанов: про накладення адміністративного стягнення; про застосування заходів впливу, передбачених ст. 24¹; про закриття справи. Частиною 2 цієї статті встановлено, що постанову про закриття справи виносить при оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу або передачі їх прокурору, органу досудового слід-

ства чи дізнання, а також при наявності обставин, передбачених ст. 247 КУпАП.

Отже, при застосуванні звільнення особи від адміністративної відповідальності за малозначністю діяння має дотримуватися вимога ч. 2 ст. 284 КУпАП про обов'язковість прийняття рішення про закриття провадження у справі. Тому цілком обґрунтованим уявляється протест прокурора Кіровського району м. Кіровограда і вище згадувана постанова судді Апеляційного суду Кіровоградської області від 19 грудня 2011 року про застосування звільнення від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП з оголошенням усного зауваження та про закриття провадження у справі.

За змістом ч. 2 ст. 284 КУпАП підставою для закриття справи є не малозначність діяння і не звільнення особи від адміністративної відповідальності відповідно до ст. 22 КУпАП, а оголошення усного зауваження. Враховуючи, що ст. 284 КУпАП присвячена визначенню видів постанов, а не визначенню підстав закриття провадження у справі про адміністративні правопорушення, вважаємо, що підстави для закриття провадження при застосуванні ст. 22 КУпАП законом практично не визначені. Такий недолік законодавства про адміністративні правопорушення, на наш погляд, пояснюється невизначеністю юридичної природи малозначності адміністративного правопорушення. Оголошення усного зауваження не може бути підставою закриття провадження у справі. Встановлення під час розгляду її малозначності діяння є доказом відсутності складу адміністративного правопорушення, а тому закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення має відбуватися на підставі п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП.

За умови визнання факту відсутності складу адміністративного правопорушення у діянні, визнаному малозначним, не слід приймати рішення в резолютивній частині постанови про винність особи у вчиненні правопорушення.

У судовій практиці виникає питання про допустимість усунення недоліків у постанові про звільнення особи від адміністративної відповідальності суддею, яким вона винесена, в порядку ст. 304 КУпАП. Зокрема, чи допустимо винесенням додаткової постанови внести зміни про закриття провадження у справі, якщо таке рішення не приймалося? Суддею Солонянського районного суду Дніпропетровської області 30 грудня 2013 року винесено постанову про доповнення постанови від 23 грудня 2013 року вказівкою про закриття провадження у справі, оскільки при застосуванні звільнення особи від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП рішення про закриття справи не приймалося (справа №192/2899/13-п).

Статтею 304 КУпАП встановлено, що органом (посадовою особою),

яким винесено постанову про накладення адміністративного стягнення, можуть вирішуватися питання, пов'язані з її виконанням. У зазначеному випадку суддею винесено постанову не про накладення адміністративного стягнення, а про звільнення особи від адміністративної відповідальності. Крім того, прийняття рішення про закриття провадження у справі становить, на наш погляд, одну із умов, що стосується сутності постанови. Тому усунення її недоліків в порядку ст. 304 КУпАП не можна визнати обґрунтованим. Як правило, подібні недоліки усуваються в судовій практиці в апеляційному порядку шляхом скасування постанови та прийняття нової.

При застосуванні звільнення особи від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП має дотримуватися обов'язкова вимога закону про застосування усного зауваження. Аналіз судової практики свідчить про те, що ця вимога виконується в переважній більшості випадків некоректно. Так, наприклад, у резолютивній частині постанови використовуються найчастіше наступні формулювання з цього приводу: «звільнити особу від адміністративної відповідальності за малозначністю адміністративного правопорушення, обмежившись оголошенням їй усного зауваження»; «звільнити особу від адміністративної відповідальності у зв'язку з малозначністю діяння з винесенням усного зауваження». При подібних формулюваннях постає питання про те, хто має оголосити усне зауваження, до кого адресована вимога суду. На нашу думку, звільняючи особу від адміністративної відповідальності, суд і має оголосити їй усне зауваження, про що зазначити в резолютивній частині. Як приклад можна навести постанову судді Новоазовського районного суду Донецької області від 14 травня 2012 року, в якій резолютивна частина викладена наступним чином: «звільнити особу від кримінальної відповідальності за малозначністю правопорушення та оголосити їй усне зауваження».

Звільнення від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП допускається при встановленні малозначності правопорушення. Оскільки до обставин, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення, законом (п. 2 ст. 35 КУпАП) віднесено повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, постає питання про те, чи можна вважати особу, звільнену від адміністративної відповідальності на підставі ст. 21 або ст. 22 КУпАП такою, що вже піддавалася адміністративному стягненню.

Види адміністративних стягнень передбачені ст. 24 КУпАП. До них застосування заходів громадського впливу та оголошення усного зауваження не відносяться. Тому, на наш погляд, особи, звільнені від адміністративної відповідальності на підставі ст. 21 або ст. 22 КУпАП, не можуть вважатися такими, що піддавалися адміністративному стягненню.

У назві і змісті ст. 22 КУпАП використано відповідно терміни «можливість звільнення...» та «...може звільнити...». У зв'язку з цим у судовій практиці постає питання: застосування звільнення особи від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП є правом чи обов'язком органу (посадової особи), уповноваженої вирішувати справу.

У листі Міністерства юстиції України (далі – Мін'юст) від 2 серпня 2013 року № 6802-0-4-13/11 щодо звернення про надання роз'яснення окремих положень КУпАП зазначено, що у кожному конкретному випадку орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, самостійно вирішує питання про визнання діяння малозначним відповідно до ст. 22. Це положення заперечень не викликає. Дійсно, лише орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, в результаті її розгляду може дійти висновку про малозначність допущеного правопорушення.

Міністерство доходів і зборів України, виходячи із листа Мін'юсту, в своєму листі від 8 серпня 2013 року № 9696/5/99-99-10-04-02-16/2857 дійшло дещо іншого висновку. В листі зазначено, зокрема, що змістом ст. 22 КУпАП звільнення особи від адміністративної відповідальності у зв'язку з малозначністю є не обов'язком, а правом уповноваженого органу, яке здійснюється ним на стадії розгляду й вирішення справи про адміністративне правопорушення. З цим висновком погодитися не можна. На наш погляд, при встановленні в результаті розгляду справи про адміністративне правопорушення ознак малозначності діяння орган (посадова особа) зобов'язаний застосувати ст. 22 КУпАП, звільнивши правопорушника від адміністративної відповідальності.

У відповідності з чинним законодавством застосування ст. 22 КУпАП не обмежується видами адміністративних правопорушень, передбачених КУпАП. У літературі висловлюються пропозиції про встановлення законодавчого обмеження щодо застосування ст. 22 КУпАП стосовно адміністративних корупційних правопорушень, передбачених главою 13-А КУпАП. Ми не підтримуємо цю пропозицію, оскільки адміністративні корупційні правопорушення, як і всі інші адміністративні правопорушення, характеризуються у конкретних випадках ступенем суспільної небезпечності, який, з урахуванням обставин справи та даних про особу правопорушника, може бути як значним, так і незначним. У судовій практиці обґрунтовано, на наш погляд, застосовується ст. 22 КУпАП у справах про адміністративні корупційні правопорушення.

Як видно із чинного законодавства України, ст. 22 КУпАП може застосовуватися не лише щодо адміністративних правопорушень, передбачених КУпАП. Так, ст. 487 Митного кодексу України визначено зміст правового забезпечення провадження у справах про порушення митних правил наступним чином: провадження у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до цього Кодексу, а в частині, що

не регулюється ним, — відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення.

У цьому зв'язку Пленум Верховного Суду України в п. 17 Постанови від 3 червня 2005 року № 8 «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» [4] дав роз'яснення про те, що з врахуванням того, що провадження у справах про порушення митних правил у частині, що не регулюється Митним кодексом України, може здійснюватися відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення, суддя вправі вирішувати питання про можливість звільнення особи від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення на підставі ст. 22 КУпАП.

Пунктом 109.2. ст. 109 Податкового кодексу України [5] передбачено, що вчинення платниками податків, їх посадовими особами та посадовими особами контролюючих органів порушень законів з питань оподаткування та порушень вимог, встановлених іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, тягне за собою відповідальність, передбачену цим Кодексом та іншими законами України. З цього положення випливає допустимість застосування ст. 22 КУпАП відносно адміністративних правопорушень у сфері оподаткування, як передбачених Податковим кодексом України, так і передбачених КУпАП.

Однією з важливих особливостей звільнення від адміністративної відповідальності через малозначність вчиненого правопорушення є повне звільнення правопорушника від юридичної відповідальності та оголошення йому усного зауваження, навіть без направлення матеріалів до відповідних органів для порушення дисциплінарного провадження чи притягнення до цивільно-правової відповідальності.

Одним із видів адміністративного стягнення є конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення (п. 4 ч. 1 ст. 24 КУпАП). У цьому зв'язку постає питання про поширення звільнення від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП на застосування такої конфіскації як додаткового адміністративного стягнення. На наш погляд, при застосуванні звільнення від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП конфіскація як додаткове адміністративне стягнення не може призначатися.

З метою забезпечення однакового та правильного застосування судами ст. 22 КУпАП при розгляді справ про адміністративні правопорушення вважаємо за можливе надати судам наступні рекомендації:

1. Малозначність як ознака адміністративного правопорушення, передбаченого КУпАП, характеризується певним ступенем суспільної

небезпечності, але таким, що не потребує застосування заходів адміністративного впливу. Тому діяння в силу малозначності (недостатнього ступеня суспільної небезпечності) не є адміністративним правопорушенням.

2. Визнання допущеного правопорушення малозначним є підставою для визнання відсутності в ньому складу адміністративного правопорушення і, як наслідок, обставиною, що виключає провадження у справі.

3. Для встановлення ступеня суспільної небезпечності діяння орган або посадова особа, уповноважені вирішувати справу, зобов'язані ретельно розглянути і проаналізувати всі сторони допущеного порушення, оцінити обстановку його здійснення, наслідки, що наступили, або їх відсутність. Важливим є також врахування особистості порушника, обставин, що обтяжують і пом'якшують його провину, наявність інших умов, що дозволяють досягти виховних і превентивних цілей. Тільки в сукупності таких даних можливо вирішити питання про ступінь суспільної небезпечності діяння.

4. При встановленні в результаті розгляду справи про адміністративне правопорушення ознак малозначності діяння орган (посадова особа) не лише має право, але й зобов'язаний застосувати ст. 22 КУпАП, звільнивши порушника від адміністративної відповідальності.

5. При застосуванні звільнення особи від адміністративної відповідальності за малозначністю діяння має дотримуватися вимога ч. 2 ст. 284 КУпАП про обов'язковість прийняття рішення про закриття провадження у справі.

6. За умови визнання факту відсутності складу адміністративного правопорушення у діянні, визнаному малозначним, не слід приймати рішення в резолютивній частині постанови про винність особи у вчиненні правопорушення.

7. Усунення недоліків постанови про застосування звільнення особи від адміністративної відповідальності, таких як неприйняття рішення про оголошення усного зауваження або закриття провадження у справі в порядку ст. 304 КУпАП, не допускається.

8. При застосуванні звільнення особи від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП має дотримуватися обов'язкова вимога закону про застосування усного зауваження. Усне зауваження оголошується суддею, який приймає рішення про таке звільнення. Тому в резолютивній частині постанови має міститися пряма вказівка про оголошення усного зауваження.

9. Особа, звільнена від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП, не може вважатися такою, що вже піддавалася адміністративному стягненню при допущенні нового адміністративного правопорушення.

10. Стаття 22 КУпАП може застосовуватися не лише стосовно адміністративних правопорушень, передбачених КУпАП, але і деяких інших правопорушень, відповідальність за які передбачена іншими законами України (Митним кодексом України, Податковим кодексом України).

11. При застосуванні звільнення від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП конфіскація як додаткове адміністративне стягнення не може призначатися.

Як уявляється, проблемні питання застосування ст. 22 КУпАП у судовій практиці потребують розгляду пленумом Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Пленумом Верховного Суду України.

Перелік використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-Х [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Постановление Пленума Верховного Суда Российской Федерации от 24 марта 2005 года № 5 «О некоторых вопросах, возникающих у судов при применении Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://internetandlaw.blogspot.com/2013/02/24032005-5.html>.

4. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» від 3 червня 2005 року № 8 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05>.

5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

ШЕПЕЛЄВА Н. Про практику застосування судами ст. 22 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Проаналізовано законодавство України, яким регламентується застосування звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення, досліджено юридичну природу цього інституту адміністративного права. На підставі узагальнення судової практики виявлено проблеми правового регулювання його застосування, недоліки судової практики, надано судам необхідні рекомендації.

Ключові слова: малозначність правопорушення, звільнення від адміністративної відповідальності, усне зауваження, закриття справи.

ШЕПЕЛЕВА Н. О **практике применения судами ст. 22 Кодекса Украины об административных правонарушениях.**

Проанализировано законодательство Украины, регламентирующее применение освобождения от административной ответственности при малозначительности правонарушения, исследовано юридическую природу данного института административного права. На основе обобщения судебной практики выявлены проблемы правового регулирования его применения, недостатки судебной практики, даны необходимые рекомендации судам.

Ключевые слова: малозначительность правонарушения, освобождение от административной ответственности, усное замечание, прекращение дела.

Shepeleva N. **On the practice of application of st. 22 Code of Ukraine about administrative offences.**

Analyzed legislation of Ukraine, regulating application of release from administrative responsibility at unimportantness of offence, legal nature of this institute of administrative law is investigational. Based on the generalization of practice courts cases practices identified weaknesses of judicial practice, are exposed, necessary recommendations are given to the courts

Key words: unimportantness of offence, release from administrative responsibility, remark, discontinuance of case.